

CASA DE MENJARS
LA PALMA
Antiga casa Llorenç
JOAQUIM SOLER
La més antiga i econòmica de
Sabadell.
Diapers a tot estar des de
25 pessetes setmanals
Carrer de Bèlgica, 50-52

EL POBLE

ANY I

NÚM. 31

SABADELL, DISSABTE 7 DE MAIG 1932

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C. SANT PERE, 31 - TELÈFON 2333 - IMPREMTA: RAMBLA DE LA REPÚBLICA, 65
NÚMERO SOLT: 10 CTS.

LA CORRESPONDÈNCIA AL DIRECTOR

En la discussió de l'Estadut, cal que la República no sigui una ficció política, sinó tota una política valenta, sense ficció i sense facècia.

L'Estadut al Parlament

La lluita del dia

Madrid, com a centre de l'activitat política peninsular, ofereix avui la desagradable visió d'una lluita entaulada pels acèrrims enemics de la República, no sols contra les aspiracions catalanes, que són el motiu primordial del combat que ha de desenrotllar-se a les Corts Constituents, sinó també contra la possible consolidació autònoma de les demés regions hispàniques.

La desigualtat d'aquesta lluita posa en evidència que no són pas els homes que es barallen, són dues èpoques discordants i contradictòries que s'oposen entre si. És l'època monàrquica i l'època republicana, amb qual cosa queda al descobert que la resolució que feu possible el canvi de règim encara no ha acabat i haurà de persistir la seva obra transformadora si volem que quedi ben neta d'obstacles i expedit de noses inútils el camí que ha de recórrer el nou règim. No és pas aquesta la darrera batalla que es lliurarà en els àmbits madrilenys. L'excusa d'avui és per la passió unitària, per a garantir la vida dels tentacles del centralisme, estesos per damunt de la península.

Demà aquesta lluita tindrà altres caires, sobretot els de caràcter religiós i econòmic, i aquesta constància combativa en certs sectors de dreta no ha de fer abandonar cap de les posicions preses pels elements esquerrans. Perquè des d'ara aquestes campanyes permeses pel règim democràtic que s'ha donat el país, s'hi amaga només que un esperit de domini, que un desig d'esclavitzar altra vegada la consciència i l'acció del liberalisme peninsular.

Aquestes campanyes desplegades contra l'Estadut i contra Catalunya, són campanyes dissimulades contra la República. Cap òrgan d'opinió, amb conviccions republicanes,

gosiaria d'emprar el lèxic impur i baix de to, en forma i en fons, com han fet els diaris més destacats de les dretes madrilenyes. I en aquests moments tan delicats per a la pròpia vida del país en els quals els apassionaments han de sucumbir als imperatius de la serenitat, i la conciliació ha d'ésser el terme mig de tots els interessos polítics en pugna, no és just ni és correcte que hom ataquí barroerament Catalunya en nom de la unitat espanyola. Aquesta unitat no es trenca ni es vol trencar. No és un desconeixement premeditat del veritable fons del problema, pot llançar les ineffectives i les frases gruixudes que ha merescut el compromís revolucionari que ha portat l'Estadut al Parlament, les quals actituds, però, tant sols poden impressionar als que no veuen més que símbols d'hegemonia adhuc sota els plecs de les banderes democràtiques.

Sortosament aquestes lluites de Madrid, aquests espectacles que es donen a la capital d'Espanya, acabaràn en dia no llunyà. No és possible que tota la vida política peninsular quedi concentrada al centre madrileny, que ha de tenir per les mateixes circumstàncies que li donen un medi enrari i asfixiant una visió molt exclusivista dels plets que ha de resoldre. Quan l'autonomia de les regions sigui un fet, quan cada poble hispànic recobri la seva personalitat, ara mermada pel sistema de la "provincia", Madrid perdrà grau de domini, ofuscat per l'activa manifestació de la seva ànima castellana. Catalunya, s'ha avançat a aquest desig de resoldre les seves qüestions internes. L'Estadut és un pas d'alliberació, però no de negar la convivència que mereixen les regions geogràficament germanes.

P. S.

Estadut, almenys en allò que és essencial a l'autonomia catalana. Les reunions més comentades d'aquests grups han estat la dels radicals i la dels socialistes. En els primers, s'han mostrat diversos criteris: uns favorables a l'Estadut, com el manifestat per Basili Alvarez, francament autonomista i federal, altres de caràcter menys accentuat en quant a la concessió autònoma de les regions, però en general, no són irreductibles. El senyor Lerroux, respectant el criteri de la seva minoria, no s'ha pogut d'estar de retreure el títol de la sobirania nacional, obsessió que s'ha fet vella amb ell mateix.

Els socialistes han acordat cridar als seus companys adherits a la U. G. T. de Catalunya i afins a la seva ideologia, per a il·lustrar-los sobre les aspiracions del poble català concretat en l'Estadut i obrar en conseqüència.

Han estat també molt oportunes les declaracions de Marcellí Domingo, atacant a fons el problema de la integració de Catalunya a Espanya per mitjà de l'Estadut, contra l'equivoc del separatisme, i que la monarquia havia convertit a la regió catalana en un poble hostil.

En general, podem dir que hi ha una tendència favorable a l'Estadut. Cal però que aquesta tendència es mantingui i sigui la serenitat i la comprensió la que domini el diàleg que va a iniciar-se.

Norbert BOHIGAS.

La sessió del Parlament abir es retrassà de la seva hora habitual, perquè les notícies referents a l'atemptat del President de la República Francesa eren diverses i contradictòries. No sols l'espectació i l'efervescència eren enormes per aquest atemptat sinó també per iniciar-se la discussió de l'Estadut de Catalunya. L'animació era tan gran que no s'havia vist des de que començà a funcionar l'actual parlament.

La presentació de l'Estadut va produir en el saló de conferències i en els passadisos de la Cambra, comentaris acalorats i discussions vivissimes.

El senyor Royo Villanova deia: —Si advertixo que l'ambient s'enraxeix fins al punt que es pretengui esbiaixar la veritat, estic disposat a encendre la llum com es fa en els cinemes quan es podueix alguna alarma.

En el saló de conferències mantingueren un interessantíssim diàleg els senyors Maura i Carrasco Formiguera en el qual intervingueren també Guerra del Río, Abad Conde i altres diputats radicals. El senyor Carrasco digué que suposava que el senyor Maura s'ajustaria estrictament a emetre la seva opinió sobre l'Estadut.

—Res d'això —respongué el senyor Maura—penso remontar-me molt més i penso dir que el pacte de San Sebastián s'ha somplert des del moment en què s'ha fet plebiscit i s'ha entregat l'Estadut a la Cambra quadant ja cancelat, i penso dir també que un dels principals promotors del envenenament del problema sou vos, que ran d'aquella reunió vareu marxar de San Sebastián a Barcelona, donant una versió equivocada.

El senyor Carrasco el va interrompre: —Jo he dit que s'ha complert el pacte del moment que s'ha presentat l'Estadut.

Preguntat el senyor Companys sobre l'ambient que s'adverteix dintre i fora de la Cambra prop de l'Estadut va dir:

—L'ambient morbós pot haver-se aixecat Madrid i en varies regions provocat pels elements derrotats el 14 d'abril, o per elements que de bona fe creguin defensar la pàtria, però trobaran a Catalunya una actitud de màxima sensatesa i cordura.

CARNET D'UN CALIBAN

«La Tempesta»

Hom assegura que aquesta comèdia fou l'última producció de Shakespeare. Obra, per tant, escrita en edat madura. Ha estat una de les obres més comentades. Hi ha acord respecte a que és la més original de les seves produccions.

Se'n destaquen tres grans personatges: Prósper, Caliban i Ariel.

Prósper, Duc de Milà, home de passió pel saber, noble i humaníssim de debò, que delega al seu germà Antoni tots els honors de comandament i d'administració dels béns del Ducat per a poder assaborir els fruits de la seva preada biblioteca.

Caliban (anagrama de Canibal), esclau salvatge i deforme, avort repugnant de la bruixa Sycorax, ferdada pel dimoni.

Ariel, personatge invisible ai servei de Prósper, que té la potència de donar realitat als pensaments del seu protector.

El joc de la comèdia és aquest: Antoni no prou satisfet de conduir personalment el Duc, d'exercir realment de Duc, ambiciosa posseir-ne el títol. Entabana els seus súbdits, pacta amb el rei de Nàpols i atempta covardament contra la vida del seu germà que li tenia tota la confiança. Una nit fa carregar a Prósper i la seva filleta de tres anys, damunt d'una carcassa podrida de vaixell, sense pal ni armoreig de cap mena. Els fa aviar mar enllà amb l'esperança indigna que l'oceà els engoleixi.

La mar, més piadosa, escup aque

lla desferra en la que esporuguits i trèmols recolzen dos éssers innocents, a unes costes desertes. I en una soledat selvàtica fa terra un poderós mig descompost—que en la seva dissort no pensa en el suïcidi—amb un fillet estret als braços. El seu poder no li venia del que es compra ni del que es roba, per això no es considera humiliat. Ell és poderós a causa del que sap i a través del que dona.

Caliban és l'únic ésser humà que troba en aquell recó feréstec de món. És esperp, brutal i poruc. Enamorat de la seva salvatgia—a la qual ha estat absolutament abandonat—es revolta constantment contra Prósper, qui el té per esclau. Allà es troben cara a cara l'home cultivat i l'home primitiu, sense intermedis: els enzes. La seva convivència és un refec continu. Darrera de cada escamesa hi ha la pugna de les dues grans forces permanents: el saber i la natura. Prósper, per mitjà d'Ariel, fa creure a Caliban, i per mitjà d'Ariel, també, venja a la seva sort. Prósper respecta Caliban i l'educa, l'ensenya a parlar, l'ensenya a comprendre. Té una idea clara de la bondat i de la maldat.

Molts comentaristes han cregut que Caliban simbolitza—recordem-nos que som al 1600—el poble. Un escriptor il·lustre, Renan, fa més Continua la comèdia amb una altra que ja es titula Caliban.

BIEL

Curset de Geografia en el C. C. d'E.

LLIÇÓ III

Avui, després d'haver vist en les anteriors conferències, les nocions elementals de la geografia humana, passarem a parlar de la qüestió econòmica.

Molt importa conèixer, i més a un nucli industrial com és Sabadell els grans problemes econòmics de l'home, sobretot en els nostres dies.

Caldria dir abans de tot que l'home des de l'època més llunyana es presenta com un ésser de tendència comercial, puix que ja vaig dir que les necessitats de l'intercanvi es manifestaven ben aviat; car l'home procura trobar persones amb les quals pugui intercanviar llurs productes. Això és la base de tota l'activitat humana.

En efecte; hem de dir que per damunt de tots els esforços econòmics s'ha bastit l'edifici de la cultura humana i els progressos que, des dels primers temps fins als nostres dies, s'han portat a cap.

Des de les èpoques més llunyanes, des d'abans de l'existència de Catalunya, com a país o com a comtat ja venien a la nostra península pobles forasters que ens oferien llurs productes a canvi dels que ells necessitaven. Aquests productes eren, principalment, metalls, car la nostra península ha estat sempre

productora d'aquest mineral. D'aquesta manera ens trobem ja que deu o dotze segles abans de J. C. els comerciants de la Mediterrània oriental, els fenicis primer i els grecs més tard, desembarquen a les nostres costes per tal d'oferir-nos els seus productes.

Això sol ja és prou per a demostrar que des de les èpoques més remotes el comerç ha estat la base de l'activitat humana.

El veritable canvi de l'economia industrial fou a primers del segle passat. Fou aleshores quan un sens nombre de persones que havien portat una vida de bona posició econòmica, es trobaren de sobte transformats en proletaris, car la fabricació o producció industrial ja no es podia fomentar amb petits atuellers familiars.

La causa d'aquesta revolució, quina és? Doncs el progrés de la maquinària. En aquella època, fou la introducció de la màquina a vapor. En el segle XVIII l'home no coneixia el vapor. Una sèrie d'invenccions científiques permeté utilitzar una força expansiva com a mitjà de locomoció gràcies a la qual s'arribà a establir una producció a gran escala i sortir d'aquella indústria rutinària i simple.

Postal de Madrid

Ha costat una mica, però la mateixa força de les circumstàncies ha fet que l'ambient caldejat d'aquestes darreres hores fós més tebi, i així la realitat de l'Estadut pot veure's sense mires ofuscades. Els diaris de dreta, amb "El Inparcial", al davant, continuen la seva campanya que ara ja esdevé insípida i monòtona per haver perdut l'impuls fulminant del primer moment. Ja veuen que les seves diatribes cauen al buit, sense poder d'absorció, i per tant, inútils.

Tots els grups polítics es preparen decididament per a tractar sota el seu punt de vista doctrinari, l'Estadut. Pot dir-se que, saltant lleugeres variants, la majoria dels grups parlamentaris votarà l'